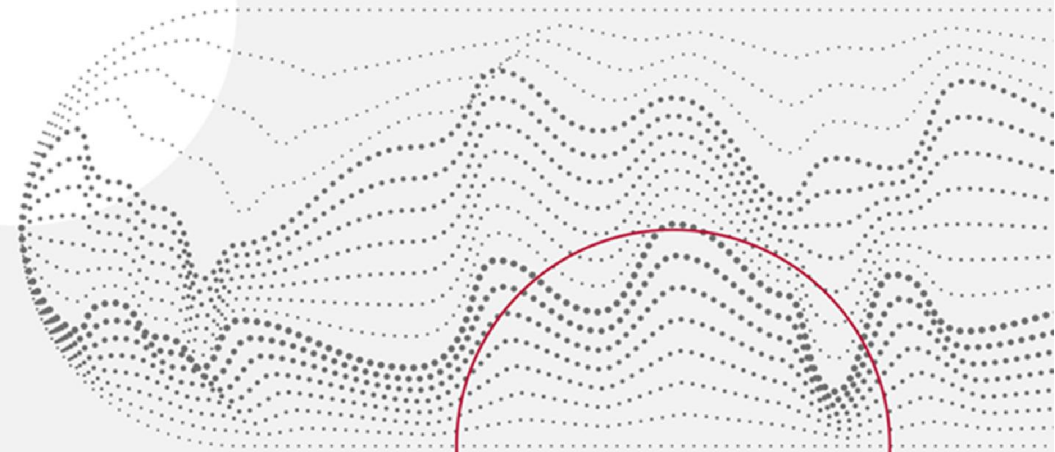

Ubóstwo energetyczne wśród mieszkańców domów jednorodzinnych

Piotr Lewandowski

Aneta Kiełczewska

Konstancja Ziółkowska

Co to jest ubóstwo energetyczne?

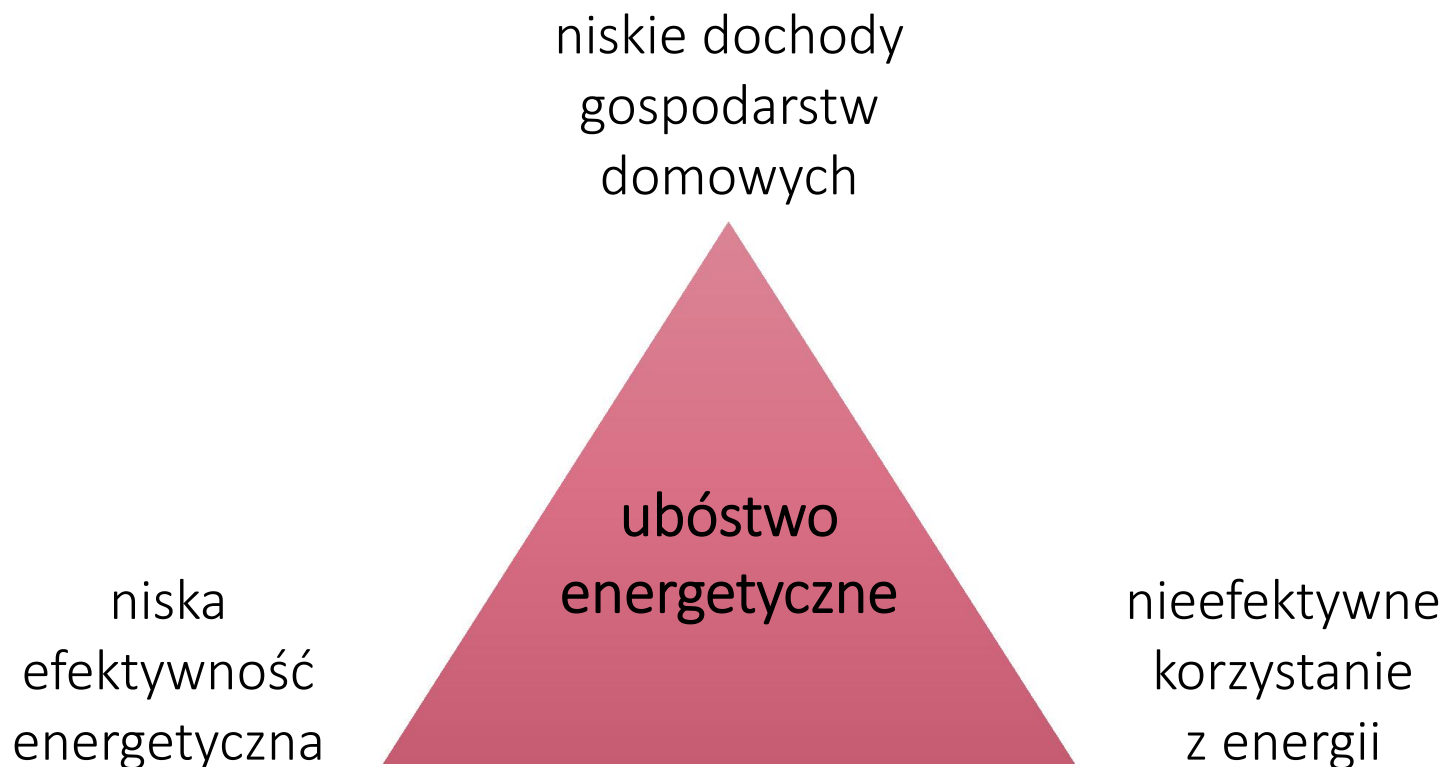

Gospodarstwo domowe jest **ubogie energetycznie**, jeżeli ma trudności w zaspokojeniu swoich potrzeb energetycznych (ogrzewania, ciepłej wody, elektryczności) z powodu niskiego dochodu lub charakterystyk mieszkania.

Ubóstwo energetyczne – splot niekorzystnych czynników

Gospodarstwo domowe jest **ubogie energetycznie**, jeżeli ma trudności w zaspokojeniu swoich potrzeb energetycznych (ogrzewania, ciepłej wody, elektryczności) z powodu niskiego dochodu lub charakterystyk mieszkania.

Ubóstwo energetyczne mierzymy wskaźnikiem WK-ND

Wskaźnik *Wysokie Koszty - Niskie Dochody* (WK-ND)

Dwa kryteria:

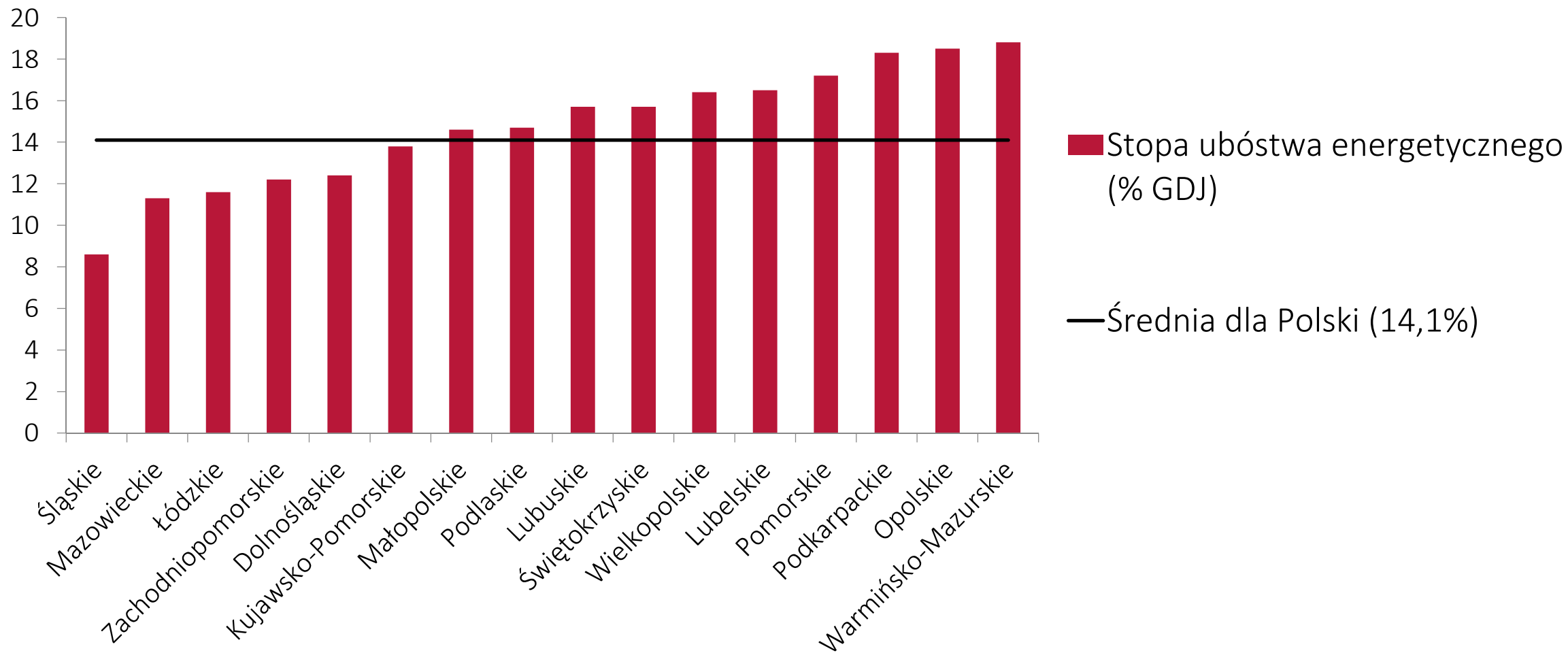
- **wysokie hipotetyczne wydatki energetyczne** (zaspokojenie potrzeb)
- niskie dochody
 - 30% osób o najniższych dochodach
 - indywidualny próg dochodowy – uwzględnia sytuację mieszkaniową gospodarstwa domowego

Podstawowe fakty nt. ubóstwa energetycznego

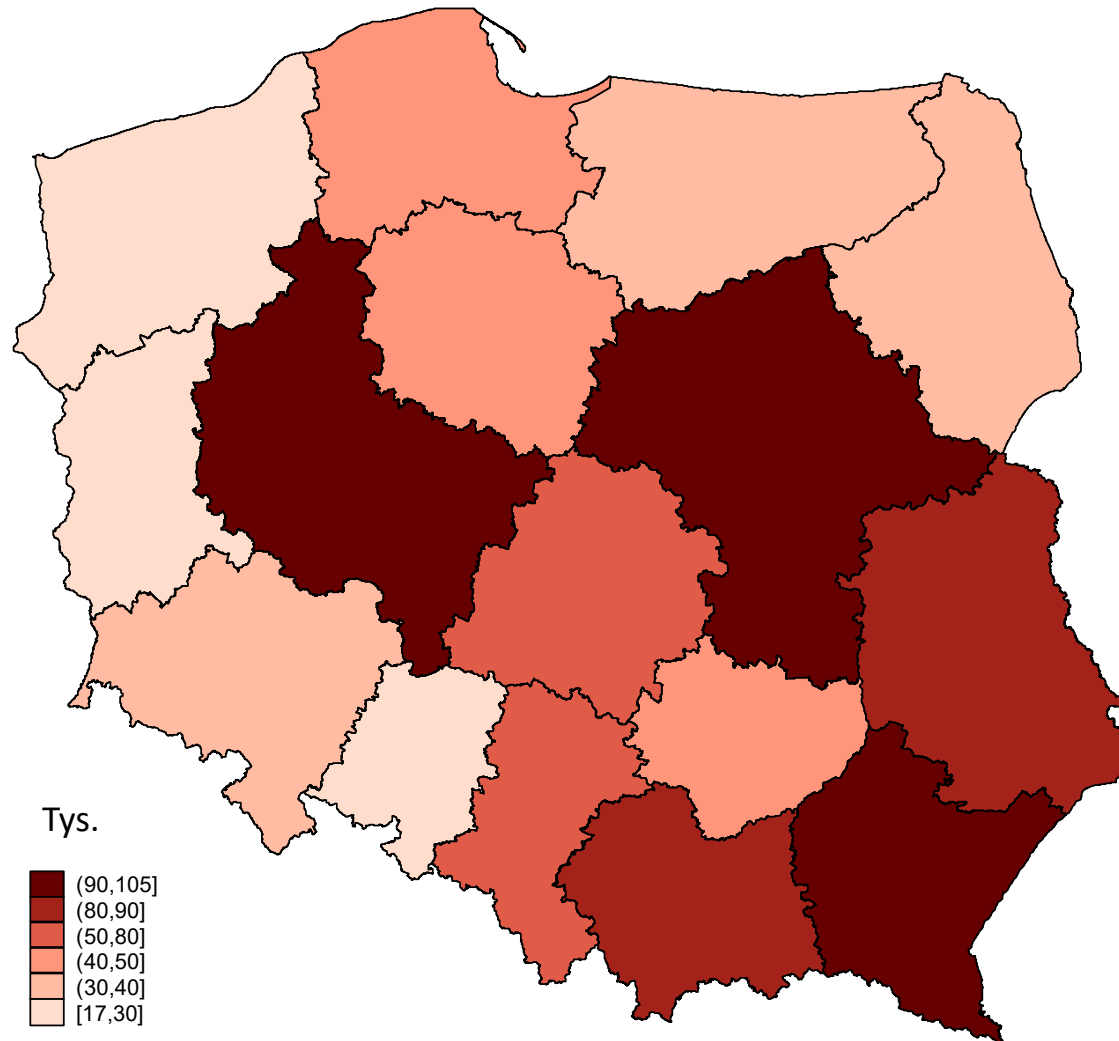

- 12% mieszkańców Polski (2016) -> 4,6 mln osób w 1,3 mln gospodarstw
- 2,1 mln ubogich energetycznie nie było ubogie dochodowo (5,6% populacji)
- Większość ubogich energetycznie stanowią gospodarstwa zamieszkujące domy jednorodzinne (GDJ):
 - 75% osób ubogich
 - 65% gospodarstw

Najwyższe ryzyko ubóstwa energetycznego występuje w województwach słabiej rozwiniętych

Najwięcej ubogich energetycznie GDJ mieszka w dużych województwach o znacznej liczbie domów jednorodzinnych

W województwach:

- wielkopolskim
- mazowieckim
- podkarpackim
- małopolskim
- lubelskim

Mieszka łącznie 54% ubogich energetycznie GDJ

Ubóstwo energetyczne dotyka przede wszystkim mieszkańców wsi i małych miast (do 20 tys. mieszkańców)

Klasa miejscowości zamieszkania	Stopa ubóstwa energetycznego (%)	Liczba GDJ ubogich energetycznie
Miasto 100 tys. i więcej mieszkańców	7,8	61 891
Miasto 20-100 tys. mieszkańców	7,1	50 509
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	12,4	91 476
Wieś	17,2	649 364
Polska ogółem	14,1	853 240

Połowa ($\frac{3}{4}$) z ubogich energetycznie GDJ osiągało w 2016r. dochody nie większe niż 755 zł (900 zł) na osobę miesięcznie

	Dochód na osobę	
	Ubogie energetycznie GDJ	Ogółem
Średnia	630	1705
Odchylenie standardowe	893	1184
Pierwszy kwartyl	574	1062
Mediana	755	1496
Trzeci kwartyl	898	2041
Liczba gospodarstw	853 240	13 303 943

Budynki zamieszkiwane przez ubogie energetycznie GDJ są starsze niż ogół budynków jednorodzinnych

	Przed 1946	1946-1960	1961-1980	1981-1995	1996-2006	Po 2007	Liczba ubogich energetycznie GDJ
Miasto 100 tys. i więcej mieszkańców	16	13	29	23	17	2	61 891
Miasto 20-100 tys. mieszkańców	24	8	37	19	11	1	50 509
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	20	9	31	29	8	1	91 476
Wieś	22	13	33	23	6	3	649 364
Polska ogółem	22	12	33	24	7	2	853 240

Budynki zamieszkiwane przez ubogie energetycznie GDJ są starsze niż ogół budynków jednorodzinnych

	Przed 1946	1946-1960	1961-1980	1981-1995	1996-2006	Po 2007	Liczba ubogich energetycznie GDJ
Miasto 100 tys. i więcej mieszkańców	16	13	29	23	17	2	61 891
Miasto 20-100 tys. mieszkańców	24	8	37	19	11	1	50 509
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	20	9	31	29	8	1	91 476
Wieś	22	13	33	23	6	3	649 364
Polska ogółem	22	12	33	24	7	2	853 240

Wśród ubogich energetycznie GDJ powierzchnie na osobę są największe w gospodarstwach utrzymujących się z niezarobkowych źródeł

	Całkowita powierzchnia	Powierzchnia na osobę	Liczba ubogich energetycznie GDJ
Praca najemna na stanowisku robotniczym	125	30	230 966
Praca najemna na stanowisku nierobotniczym	140	38	78 629
Użytkowanie gospodarstwa rolnego	157	38	170 847
Praca na własny rachunek	136	39	38 451
Emerytura	106	52	209 674
Renta	110	57	79 129
Inne niezarobkowe źródło	104	55	45 544
Polska	126	42	853 240

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2016.

Wśród ubogich energetycznie GDJ powierzchnie na osobę są największe w gospodarstwach utrzymujących się z niezarobkowych źródeł

	Całkowita powierzchnia	Powierzchnia na osobę	Liczba ubogich energetycznie GDJ
Praca najemna na stanowisku robotniczym	125	30	230 966
Praca najemna na stanowisku nierobotniczym	140	38	78 629
Użytkowanie gospodarstwa rolnego	157	38	170 847
Praca na własny rachunek	136	39	38 451
Emerytura	106	52	209 674
Renta	110	57	79 129
Inne niezarobkowe źródło	104	55	45 544
Polska	126	42	853 240

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2016.

Piece na opał stosuje 1/5 ubogich GDJ, a 4/5 ma ogrzewanie centralne (GUS nie odróżnia kotłowni indywidualnej od ciepła z sieci)

Typ ogrzewania	Odsetek ogółu GDJ (%)	Odsetek ubogich energetycznie GDJ (%)	Liczba ubogich energetycznie GDJ
Ogrzewanie centralne (np. z elektrociepłowni, kotłowni osiedlowej, lokalnej lub indywidualnej)	85	80	683 614
Piece na opał (np. węgiel, drewno, olej opałowy)	3	18	152 184
Piece elektryczne, gazowe, kaflowe z grzałką elektryczną	12	2	17 442

Wśród ubogich energetycznie GDJ dominuje opalanie węglem i drewnem

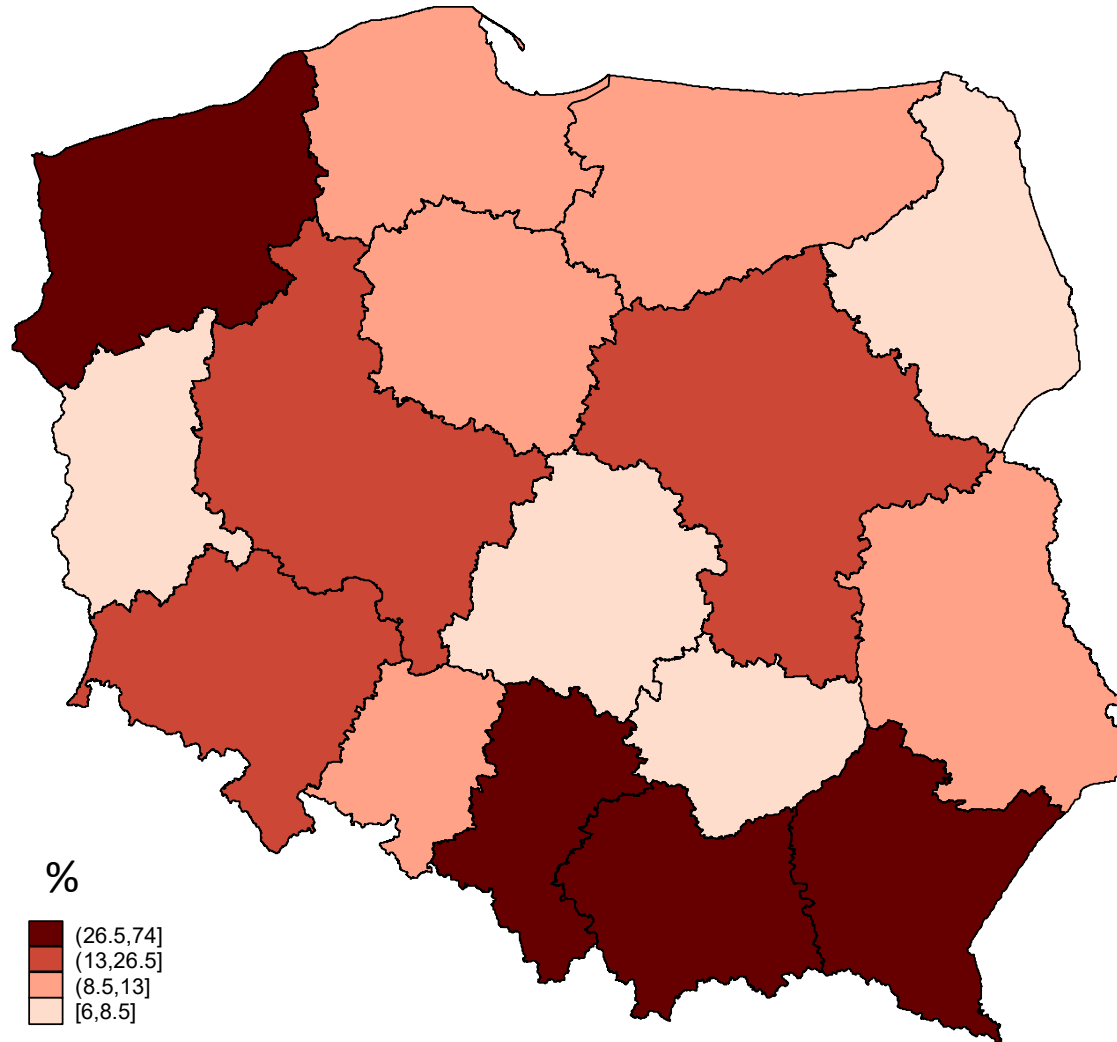
Główny nośnik energii (%, najważniejsze nośniki)	
Drewno opałowe	19,3
Gaz ziemny	4,5
Węgiel brunatny	2,8
Węgiel kamienny	71,8

2/3 ubogich energetycznie GDJ łączy spalanie węgla i drewna

Główny nośnik energii (%, najważniejsze nośniki)	Udziały dodatkowych nośników energii (%)							
	Brak	Drewno opałowe	Gaz ziemny	Inne rodzaje biomasy	Koks	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	
Drewno opałowe	19,3	44	1	5	3	-	-	46
Gaz ziemny	4,5	84	16	-	-	-	-	-
Węgiel brunatny	2,8	-	77	-	-	23	-	-
Węgiel kamienny	71,8	16	79	0	2	1	1	0

¼ wszystkich ubogich energetycznie GDJ ma dostęp do sieci gazowej . | :

Zróżnicowanie wojewódzkie dostępu ubogich energetycznie GDJ do sieci gazowej jest bardzo duże: od kilku do ponad 50 procent

Ubóstwo energetyczne GDJ tworzy wyzwania dla polityki publicznej . | :

Kryteria dochodowe są kluczowe, ale nie wystarczające do adresowania wsparcia dla GDJ ubogich energetycznie

Instalacja nowoczesnych kotłów będzie wiązała się ze wzrostem kosztów, zwłaszcza wśród 2/3 GDJ, które używają też drewna

Efektywność inwestycji w tkankę mieszkaniową GDJ emerytów i rencistów będzie niższa niż w przypadku innych grup – jak długo te budynki będą w przyszłości zamieszkałe?

1/5 GDJ ubogich energetycznie zamieszkuje domy wybudowane przed 1946r., których modernizacja może być karkołomna – alternatywą transfery (działanie osłonowe)

Dziękuję za uwagę

Piotr Lewandowski

piotr.lewandowski@ibs.org.pl

www.ibs.org.pl

@ibs_thinktank

